Iodocus, Erfordensis; Locatello, Boneto [DruckerIn]; Scoto, Ottaviano [DruckerIn]: Uocabularium iuris
Venedig, 30.V.1491 [GW M12669] [Sack 3717] Seite 75a

¶ Ui bonoꝝ raptoꝝ. Re. actio vi bonoꝝ raptoꝝ.

¶ Uicarius ſm gof. eſt qui vices alicuius gerit ſiue in officio ꝯtētioſo ſiue nō ꝯtētioſo. vt. C. de offi. eius qui vi. gerit. per to. ⁊ de offi. vica. per totū. ⁊ de offi. archi. c. i. ⁊ de offi. archip̄ſb. c. i. in fi. Et ſciēdū ꝙ illi vicarij de qbus in legibus ſub illa rub. poſitis tractat̄: ſunt nō delegati ſ; ſubdelegati vel ordinarij iudices. Nam eligebant̄ in certum tp̄s ordinarijs p̄fixū. vt ipſi vices ordinarioꝝ p̄ſentiū ⁊ viuētiū ſupplerēt. erāt ⁊ alij qui gerebāt vices mortuoꝝ ⁊ abſentiu; qui ſuffraganei appellabant̄. hi oīa poterāt agere que pertinebāt ad iuriſditionē preter vltimū ſuppliciū. ⁊ mēbri abſciſſionē. vt. C. de offi. vica. l. ij. ⁊ vicarius eccleſie eſt p̄ſbyter qui vice principalis rectoris deſeruit eccleſie. Et ſunt quattuor ſpecies vicarioꝝ. Quidā ſunt ꝑpetui ad parrochiales eccleſias ꝯſtituti. vt in. c. H. ꝑpetuus de fi. iſtru. ⁊. c. extirpāde. de p̄bēdis. Quidā nō ꝑpetui ſed ad aliquos actus ꝯſtituti. vt tēporales de quibus in. c. peruenit de appel. Et iſti dicuntur mercionarij. vij. q. i. nihil. Quidā ſunt ſpeciales non ad curā ſed ad certū locū. articulū. vel actū ꝯſtituti. de qbus in. c. tua. de offi. vica. Quidam nec ꝑpetui nec ad curā nec ad certū actū ſ; gnāl'r dātur ad oīa vt vicarij in curijs ep̄oꝝ. de hoc glo. optima in cle. que de eccleſijs de offi. vica. Et vide in lectura Jmole. Itē vicarij dicūtur illi qui vt cuiuſcūq; vicē cōpleāt vel gerāt ſunt ꝯſtituti. vn̄ vicarius dr̄ quaſi vicē gerens.

¶ Uicecomes. ſ; Specu. co. ti. dr̄ ille cui dn̄s tp̄alis ꝯmittit executionē iuriſditōis ſue in aliqb⁹ caſtris. ⁊ ſic talē vocāt vulgariter lōbardi ⁊ aliq in p̄rimonio beati petri.

¶ Uicedominus ſm Spe. co. ti. ꝓprie ſcōm iura eſt q p̄eſt rebus ep̄alibus. lxx. di. colonus.

¶ Uictores ſui ſunt quos qs h; victus parādi gr̄a.

¶ Uictus nomine. Intelligit̄ omne illud quod neceſſe eſt homini ad viuendum.

¶ Ueſtis vicē h; victus. ff. de v̄bo. ſig. l. victus.

¶ Uidua eſt. nō ſolū illa q̄ deſijt eſſe nupta. vt in. c. vidua. xxxiiij. di. vbi reſpectus habet̄ ad cōe; vſum loquēdi. vel ⁊ ꝓprie eſt illa q̄ nunq̄; fuit nupta vel q̄ nō habuit viꝝ. ff. eo. l. manifeſtū. Et dr̄ vidua q̄ſi viro ꝓuata vel ſine qualitate. vt. l. malū. §. viduā. ff. de v̄bo. ſig.

¶ Uille dicuntur edificia ruſtica. ⁊ villa ponitur pro ciuitate. de cenſi. venerabili.

¶ Uillici dicunt̄ ſm q ad villā mittunt̄ vel ſunt q in villis morant̄. Itē villicus eſt gubernator.

¶ Uidet̄ iterdū eſt ſignū v̄itatis nō fictiōis. l. ſeruū filij. §. ſiqs rē. ff. de leg. i. glo. v̄. ꝯcor. Et qn̄q; videt̄ ſignificat ſentētiā diffinitiuā. vt. c. p̄terea reqſiti. de app. ⁊ reſpōdet̄ d iure per ipſum. vt. c. i. de iudi. li. vi.

¶ Uinū abſinthcatū eſt cū melle ⁊ abſinthco ꝯfectū.

¶ Uinū picenū ⁊ thiriacū dr̄ a locis. xxiiij. q. iij. pleriq;.

¶ Uiuariū dr̄ idago vbi fere ſunt icluſe. vel dr̄ loc⁹ in quo piſces ſuant̄ vt ibi viuāt ſm Jo. an. in cle. ne i agro. de ſta. mo. Et differūt viuariū. ſaltus. foreſta. garena. iſula ⁊c̄.

¶ Uinaria ꝓp̄e ſūt torcularia ſeu dolia ⁊ cetera vaſa vini q̄ etiā ad aliū vſu; trāſferri poſſunt. Et tādiu vinaria dicūtur q̄;diu vinū habēt. vt. ff. de v̄bo. ſigni. l. vinaria.

¶ Uinarij dicunt̄ ebrioſi. Etiā vinarius eſt ortus vbi creſcit vinū. l. ediles. §. pedius. ⁊. l. vinaria. ff. de edili. edicto.

¶ Uicini ſm Bar. in. l. ſi tertius. ff. de aq̄ plu. arcē. dicūtur quouſq; vox hoīs exclamantis audiri p̄ōt. l. i. §. eodē tecto. ff. ad ſille. Et itelligit̄ de voce cōi nō nimis gracili nec nimis tubali ſicut vox tauri. Etiā dū clamans medio mō ſit nec in tecto vel apice turris nec in cellario.

¶ Uidicta dr̄ modus manumittēdi. ⁊ dr̄ a noīe vīdicta p̄toris v̄ga qua ip̄e caput ſui tāgebat hec v̄ba ſolēnia dicēs. abiuro te libeꝝ more q̄ritū. Un̄ Perſius. Uidicta poſtq̄; mens a pretore receſſit.

¶ Uidicta ſ; alios eſt ipſa libertas que apud iudicē dat̄. ⁊ dr̄ data ſuis a iudice ſuo vitellioꝝ. alias liberoꝝ q vīdicauit ciuitatē romanā ꝯiurationē dn̄oꝝ ſuoꝝ ꝯtra rēpublicā factā detegēdo. ꝓpter qd̄ apud ꝯſiliū libertatē ꝯſecut⁹ eſt. ſiue libertate a ppl'o donat⁹. ſiue ꝑ cōmodū obtētū eſt vt oīs illa libertas q̄ a ppl'o dat̄. vel a magiſtratu q vicē populi gerit dicatur vindicta. hec aço. in ſum. C. de vindi. ⁊ liber. ⁊ apud ꝯſul. l. manumiſiſſet.

¶ Uir ⁊ vxor dicunt̄ illi qui m̄rimoniū ꝯ̄xerūt. per v̄ba de p̄n̄ti. de futuro ſpōſalia. Re. s̄. ſpōſalia.

¶ Uirginitas eſt in carne corruptibili ꝑpetua corruptiōis meditatio. Itē v̄ginitas corrupta reſtitui non p̄ōt. C. de rap. v̄gi. l. vnica. circa p̄n. ibi maxime cū ⁊c̄. ⁊. xxxij. q. v. ſi paulus. vbi dicit Hiero. Audacter dicāt. cū oīa poſſit deus ſuſcitare v̄ginē non p̄ōt poſt ruinā. valet qdē liberare de pena. ſ; nō valet coronare corruptam. Et īfra ſubdit. rectius fuerat hoīem. i. v̄ginē ſubijſſe ꝯiugiū ⁊ ambulaſſe ꝑ plana q̄; ad altiora tendentē in iferni ꝓfunda cadere. ⁊ ſi dicat. Deus p̄ōt exoculato reſtituere viſu;. ergo corrupte v̄ginitatē. R̄ndet̄ ꝙ nō eſt ſile. q: de⁹ nō p̄ōt facere qn illa corrupta ſit. q: factū nō p̄ōt eē nō factū. vel dr̄ ꝙ nō refert̄ ad carnis corrupte reſtaurationē. ſ; ad v̄ginalis palme retributionē. ⁊ ſic nō p̄ōt. i. nō ꝯgruit eius potētie. ⁊ eſt ꝯ̄ iuſtitiā corruptā coronare aureola. Itē v̄ginitatis florem non amittit ꝑ violētiā ſtuprata. vt. c. ita ne. ⁊ ſequēnibus. xxxij. q. v. Etiā melior eſt v̄ginitas mētis q̄; carnis. ⁊. c. tolerabilius. e. q. ⁊ pena capitis punit̄ q tm̄ attentare: cū effectu tn̄: auſus fuerit v̄gines ſacratiſſimas etiā cā m̄rimonij iūgēdi vt. C. de epi. ⁊ cle. l. ſiqs nō dicā rapere.

¶ Uirtus ſm philoſophū. z. ethi. eſt que habentē ꝑficit. ⁊ opus eius bonū reddit. ⁊ dicit̄ quaſi veꝝ tuēs a vitijs preſeruās. de peni. di. ij. illa anima. ⁊. c. ſe. no. Jo. an. in cle. i. de ſum. trini. ⁊ fide catho.

¶ Uiſitatio quomodo ⁊ quando fiat. per Archi. ⁊ que crimina punienda ſint. ⁊ in quibus procuratio fiat. vide. c. i. de cenſi. libro ſexto.

¶ Uiolator eccleſie dicit̄ quicūq; ipſam eccleſiā frāgēdo oſtia. capiēdo res ſuas. ſubtrahēdo p̄uilegia ſua cuſtodienda. vel corrumpendo offendit.

¶ Uis eſt rei maioris īpetus que repelli nō poteſt vel cui reſiſti nō poteſt: ſupple cōmode. ff. quod vi me. ve cau. l. i. ⁊. ij. quot modis ſumat̄ ⁊ quot actiones vel iterdicta itroducat no. in. c. ad audientia;. eo. ti. in glo. ij. Cuius glo. effectus ifra patebit ⁊ eſt generalis qn̄q;. vnde ſm Hoſ. ⁊ Aço. eo. ti. vis eſt qntuplex. ſ. ipulſiua. ablatiua. expulſiua. ⁊ turbatiua. ⁊ inquietatiua. vide infra.

¶ Uis cōpulſiua eſt ꝑ quā cōpellit̄ qs ad faciēdū illud qd̄ nō faceret ſi eēt liberi arbitrij. nec cōpelleret̄. q̄ iponit neceſſitatē ꝯtrariā volūtati ſpontanee. ⁊ ex hac vi oꝛit̄ actio quod me. cau. ff. eo. ti. l. i. in fi.

¶ Uis expulſiua. Qn̄ quis eijcit̄ de poſſeſſione ſua. Et ſm iſtā inducit̄ interdictū vnde vi. ⁊ eſt tantū reꝝ imobiliū. vel de his que imobilibus coherent.

¶ Uis ablatiua. ē reꝝ mobiliū ⁊ hec iducit actionē ui. bo. rap. i reb⁹ mobilib⁹. eſt. n. circa mobilia tm̄. vt. ff. de ui ⁊ ui ar. l. i. §. ſi fundus. ⁊. §. ij. ⁊ iſti. vi. bo. ra. §. ſ; nedū talia. ꝑ illā. n. alicui bona ſua vel res ſue violēter rapiunt̄.

¶ Uis turbatiua eſt quādo quis turbat̄ in poſſeſſione ſua que iducit iterdictū vti poſſidetis in rebus ſoli. ſ; in reb⁹ mobilibus iducit interdictū vtrobi cum duo ſe poſſidere contendunt eandem rem.

¶ Uis ingetatiua eſt q̄ itroducit interdictū qd̄ vi aut clā ⁊ dr̄ ingetatiua. q: nō ſinit aliū vti re ſua gete ⁊ arare vel aliquid facere vel quādo alter vult alio iuito aliqd edificare

http://dl.ub.uni-freiburg.de/diglit/erfordensis1491/0153
© Universitätsbibliothek Freiburg
gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST